

CIRCULAIRE VERWERKING GROTE HUISHOUDELIJKE AFVALSTROMEN
--

Uniform collegevoorstel

SAMENVATTING / INLEIDING / AANLEIDING

De vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) coördineert voor de gemeenten de langjarige verwerkingscontracten van de drie grote huishoudelijke afvalstromen:

- huishoudelijk restafval (HRA)
- groente-, fruit- en tuinafval (GFT)
- verpakkingsafval: plastic en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD).

Het contract voor GFT loopt af per 1 januari 2024. ASL vraagt mandaat om namens de gemeenten, binnen de voorgestelde kaders, als opdrachtgever te fungeren voor de aanbesteding van het verwerkingscontract van GFT. Zowel tijdens de voorbereidingsfase (aanbesteding inclusief gunning) als de uitvoeringsfase. Dat is gedurende de hele looptijd van het contract, onder andere ten aanzien van tussentijdse innovaties. Daarbij wordt via een innovatieve aanbestedingsmethodiek gestuurd op circulaire verwerkingsvormen met als doel maximaal en zo hoogwaardig mogelijk hergebruik/recycling. Dat sluit aan bij het Rijksbeleid voor Afvalbeheer en Circulaire Economie. Meer hierover leest u in dit voorstel. Gemeenten wordt gevraagd dit mandaat te verlenen in de ALV van ASL op 24 juni 2021.

Bij deze ligt nog geen voorstel voor over de aanbesteding HRA. Daarvoor wordt op een later moment een voorstel voorgelegd. Voor PMD is per 1 januari 2022 de wens om, binnen de kaders die landelijke regelingen bieden, te kiezen voor een andere organisatorische setting. Voorgesteld wordt om in elk geval te stoppen met het huidige contract voor overslag/sorteren/vermarkten van PMD. Een concreet voorstel voor een alternatief wordt nog door ASL uitgewerkt. Dat wordt opgenomen in de stukken voor de ALV van ASL van 24 juni 2021.

BESLISPUNTEN

1. Onder de voorwaarde dat voldaan wordt aan de kaders/randvoorwaarden genoemd onder beslispunt 2, medio dit jaar starten met een circulaire aanbesteding voor GFT, volgens de methodiek van 'Rapid Impact Contracting', met een beoogde contractduur van minimaal 8 en maximaal 14 jaar (= 8 tot 10 jaar, met opties voor tweemaal 2 jaar verlenging), met een plafondbedrag van € 75/ton en met een optie voor aparte verwerking van GFE (etensresten).
2. De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) mandaat verlenen voor de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase van de onder beslispunt 1 genoemde GFT-aanbesteding, binnen de volgende kaders/randvoorwaarden:
 - a. ASL laat zich op strategische momenten tijdens de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase adviseren door een ambtelijke werkgroep van Limburgse gemeenten en/of reinigingsdiensten.
 - b. ASL borgt realisatie van afgesproken innovatieverplichtingen via harde contractuele afspraken.
 - c. ASL bewaart als opdrachtgever, samen met de opdrachtnemer, gedurende de looptijd van het contract binnen het plafondbedrag ruimte voor nieuwe innovatie-investeringen.
 - d. ASL richt de GFE-optie (etensresten) zo in dat een eventueel kostprijsverhogend of kostprijsverlagend effect enkel geldt voor de gemeenten die gebruik maken van die optie.
 - e. ASL stelt voor innovatieve circulaire investeringen business cases op, waaruit blijkt wat de circulaire meerwaarde is, wat de kosten zijn en hoe veel van/hoe snel de kosten - binnen de contractduur - kunnen worden terugverdiend. Als wordt besloten tot uitvoering, zorgt ASL voor contractuele borging dat de afspraken uit de business case ook gerealiseerd worden.
 - f. ASL legt innovatieve circulaire investeringen die zich niet terugverdienen tijdens de looptijd van het contract eerst ter besluitvorming voor aan de ALV van ASL.

3. Ten aanzien van PDM in te zetten op het beëindigen van het huidige contract voor overslag/sorteren/vermarkten per 1 januari 2022 en de concrete voorstellen van ASL af te wachten voor een alternatief per die datum.
4. De voorwaardelijke mandatering voor de GFT-aanbesteding en het beëindigen van het lopende PMD-contract voor overslag/sorteren/vermarkten in te brengen in de richtinggevende ALV van ASL van 1 april 2021 als voorlopig gemeentelijk standpunt, voorafgaand aan de definitieve inbreng in de besluitvormende ALV van ASL van 24 juni 2021.
5. De raad tussen 1 april en 24 juni via een raadsinformatiebrief te informeren over *of de raad via een raadplegende vergadering te raadplegen* over het definitieve standpunt van de gemeente in de besluitvormende ALV van ASL op 24 juni 2021.

AANBESTEDING GFT

Qua innovatieve verwerkingsmethodieken is de afvalmarkt volop in beweging. Het is belangrijk daarop in de aanbesteding aan te sluiten. Daardoor komen we tot meer circulaire verwerking van GFT. Ook willen we in meerjarige contractperiodes tussentijds in kunnen spelen op innovatie. De traditionele aanbesteding gaat uit van het toepassen van één methode gedurende de gehele aanbestedingsperiode en stuurt vooral op de prijs. ASL is dus op zoek gegaan naar meer circulaire en meer flexibele vormen van aanbesteding.

GFT circulair aanbesteden via RIC-methodiek

Uit de marktconsultatie is gebleken dat er voor GFT innovatieve concepten voorhanden zijn die toegepast kunnen worden. En dat het GFT-volume in Limburg voldoende omvang heeft voor een 'stand alone-oplossing', dus op basis van enkel het Limburgs GFT. ASL stelt daarom voor medio dit jaar te starten met een circulaire aanbesteding voor GFT. Met de optie dat gemeenten GFE (etensresten) apart van GFT kunnen aanbieden en kunnen laten verwerken. Daarbij wordt een plafondbedrag¹ gehanteerd van € 75,00/ton (inclusief overslag en transport, exclusief belastingen) voor de uitvoering van de circulaire opdracht.

Qua methodiek is 'Rapid Impact Contracting' (RIC) zeer geschikt voor het circulair aanbesteden. De kern van deze methode is dat niet vooraf zelf bedachte oplossingen worden aanbesteed, maar dat we een partnerschap aangaan met een opdrachtnemer om samen tot de meest passende (circulaire) oplossing te komen. Er wordt geen prijsvraag gedaan; inschrijvers conformeren zich aan een maximaal plafondbedrag. Op basis van de uitvraag dienen inschrijvers bij de RIC-methode een plan van aanpak en een prijsplan in. Daarin staat hoe de inschrijver wil voldoen aan de circulaire eisen. Op basis van die plannen wordt de meest geschikte marktpartij geselecteerd. Gedurende de looptijd van het contract kan tussentijds op nieuwe of bestaande maar beter passende innovatieve methodieken ingespeeld worden.

Bij toepassing van de RIC-methodiek dient ASL voldoende kennis en expertise in te brengen richting de opdrachtnemer. Niet alleen tijdens de aanbestedingsfase maar gedurende de looptijd van het contract. Het partnerschap houdt in dat er regelmatig samen wordt gekeken naar mogelijke innovaties. Daarvoor is kennis op het vlak van techniek, regelgeving, financiële zaken en juridische zaken nodig. ASL moet hierbij voldoende 'tegenwicht' kunnen bieden aan specialisten van grote marktpartijen en voorziet hierdoor voor de GFT-aanbesteding een beperkte uitbreiding van de huidige ambtelijke ondersteuning. Ten opzichte van de huidige ambtelijke bezetting van 0,5 fte zou het om 0,1 of 0,2 fte extra bezetting gaan. Mogelijk ondersteund door kennis van gemeentelijke ambtenaren c.q. reinigingsdiensten en/of een expertisebudget. Op dit moment vraagt ASL daar nog geen uitspraak

¹ Eventuele kosten voor afgekeurde partijen GFT vallen buiten het plafondbedrag.

over: het benodigde volume, de organisatorische invulling en de benodigde financiële dekking wordt nog nader onderzocht en in beeld gebracht.

OVERWEGINGEN / ONDERBOUWING

Deze overwegingen liggen ten grondslag aan het verzoek om mandaatverlening aan ASL voor de GFT-aanbesteding:

1. *Een opdrachtgeversrol van ASL is beter werkbaar dan aanbesteden met 30 individuele gemeenten en 30 individuele verwerkingscontracten.*

Omdat het om financiële gevolgen voor inwoners gaat - de prijs voor GFT-verwerking werkt door in de gemeentelijke afvalstoffenheffing – moet daarbij een rol voor gemeenten gewaarborgd zijn. Daarom laat ASL zich op strategische momenten tijdens de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase adviseren door een ambtelijke werkgroep van Limburgse gemeenten en/of reinigingsdiensten. Denk aan het beoordelen van de ingediende plannen voor de gunning en het beoordelen van uitgewerkte innovatieplannen).

2. *De RIC-methode past beter bij ons beleid voor circulair aanbesteden dan traditionele aanbestedingsvormen.*

We beogen meer en een hoogwaardiger hergebruik/recycling van GFT. Daarvoor willen we aansluiten bij innovatieve oplossingen (zie visie, uitgangspunten en ambities voor circulaire aanbesteding in bijlage 1). Deze aanpak wordt door de RIC-methode ondersteund. Daarnaast kan met de RIC-methodiek flexibel (binnen de contractperiode) ingespeeld worden op circulaire innovaties. Aandachtspunt is het partnerschap tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, dat onlosmakelijk aan deze aanbestedingsvorm is verbonden. Opdrachtnemers moeten afgesproken innovaties waar kunnen en willen maken. De ASL borgt de afgesproken innovatieverplichtingen door de opdrachtnemer via harde contractuele afspraken.

3. *De voorgestelde looptijd van minimaal 8, maximaal 14 jaar is voor een dergelijk GFT-contract passend.*

Met de mogelijkheid om een langere looptijd af te spreken biedt ASL de markt de tijd om innovaties met een sluitende businesscase binnen de looptijd van het contract af te sluiten. Hiermee wil ASL innovaties stimuleren zonder dat dit kostenverhogend is voor de gemeenten. Recent afgesloten contracten voor de verwerking van GFT zijn voor de duur van 5 tot 8 jaar afgesloten. Door de marktpartijen wordt aangegeven dat voor innovaties minimaal een contracttermijn van 10 jaar nodig is. Nieuwe innovatieve methodes en technieken vragen doorgaans om substantiële investeringen, waar een lange terugverdientijd of een verhoogd afschrijvingsbedrag aan gekoppeld is. Het is niet wenselijk als nieuwe kansrijke innovaties tijdens de looptijd van het contract (jarenlang) geblokkeerd zouden worden door al gedane investeringen. ASL bewaart daarom samen met de opdrachtnemer gedurende de looptijd van het contract en binnen het plafondbedrag ruimte voor nieuwe innovatie-investeringen.

4. *De optie om GFE (etensresten) apart aan te leveren en te laten verwerken is een uitkomst voor gemeenten met veel hoogbouw (weinig / geen tuinafval) of voor gemeenten die de tuinfractie apart inzamelen.*

Daarbij komt dat GFE-verwerking ten opzichte van compostering een hoogwaardiger en waardevoller product kan opleveren, wat de verwerkingskosten drukt (hogere opbrengsten). Een aandachtspunt hierbij is dat maatwerk voor een deel van de gemeenten vraagt om maatwerk voor de financiële afwikkeling. ASL richt de GFE-optie zo in dat een eventueel kostprijsverhogend of kostprijsverlagend effect enkel geldt voor de gemeenten die gebruik maken van die optie.

5. *Het plafondbedrag in de RIC-aanbesteding is iets anders dan het 'drempelbedrag' bij traditionele vormen van aanbesteding.*

In een traditionele aanbesteding wordt een drempelbedrag gebruikt als maximum-inschrijvingsbedrag voor de verwerkingskosten. Boven dat bedrag wordt er niet aanbesteed. Bij een RIC-aanbesteding wordt geen inschrijvingsbedrag gevraagd. Op basis van de uitvraag dienen inschrijvers bij de RIC-methode een plan van aanpak en een prijsplan in. Daaruit en uit aanvullende gesprekken zal blijken hoeveel 'innovatieruimte' er is in de financiën. Opdrachtnemer en opdrachtgever kunnen daar - na gunning - nadere afspraken over maken². Het plafondbedrag van € 75 per ton is enerzijds bepaald op basis van recente aanbestedingen in het land (verwerkingsprijs + overslag + transport), anderzijds op basis van signalen uit de marktconsultatie. Daaruit blijkt dat een plafondbedrag van € 75/ton reëel wordt geacht om ook circulaire innovatie in te kunnen brengen.

De prijs voor de GFT-verwerking werkt door in de afvalstoffenheffing. Die komt de komende jaren naar verwachting onder druk te staan door diverse kostprijsverhogende ontwikkelingen in de afvalmarkt. Duurzaamheid mag een zekere prijs hebben als daar winst voor mens, maatschappij en milieu tegenover staat. Dat is ook te herkennen in de vastgestelde uitgangspunten en ambities van ASL (bijlage 1). Om tot een gezond evenwicht te komen duurzaamheid en afvalkosten, worden twee kaders/randvoorwaarden voorgesteld. We weten niet bij voorbaat hoe hoog de innovatieruimte is. Het kan om substantiële bedragen voor gemeenten gaan. Eerder is al als uitgangspunt benoemd dat een werkgroep van gemeenteambtenaren en/of ambtenaren van reinigingsdiensten meekijkt en adviseert op strategische momenten. Aanvullend wordt voorgesteld dat van elk innovatieplan een business case wordt uitgewerkt (beslispunt 2e). En dat er afspraken worden gemaakt over een besluitvormingsmoment voor innovatieve circulaire investeringen die zich niet terugverdienen tijdens de looptijd van het contract (beslispunt 2f).

VERWERKING PMD

ASL stelt voor om het huidige contract dat de gemeenten hebben met Veolia inzake overslag/sorteren/vermarkten van PMD per 1 januari 2022 op te zeggen, met name wegens grote financiële risico's die hier aan vast zitten voor de gemeenten.

ASL is bezig met overleg met diverse partijen en brengt in de ALV van ASL van 1 april a.s. een concreet alternatief voorstel in, dat per 1 januari 2022 in moet gaan. Daarbij wordt ingespeeld op de mogelijkheden die landelijke kaders over PMD-verwerking daartoe bieden.

In bijlage 2 wordt de aanleiding voor het opzeggen van het huidige PMD-contract en de keuzemogelijkheden die de landelijke kaders bieden nader toegelicht.

PERSONELE CONSEQUENTIES

De voorstellen van ASL hebben geen directe personele consequenties voor gemeenten. Wel werkt ASL een voorstel uit om de voor de circulaire aanpak benodigde organisatie in te richten. Eventuele daarmee samenhangende kosten komen ten laste van de gemeenten (zie paragraaf financiële consequenties).

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

² Als bijvoorbeeld blijkt dat de verwerking voor € 70/ton uitgevoerd kan worden en er een ruimte van € 5/ton is voor innovatie, dan kan worden bepaald hoe die ruimte wordt ingevuld. Hoe hoog die innovatieruimte zal zijn, is afhankelijk van de inschrijvers.

De voorgestelde aanbesteding van GFT heeft pas per ingangsdatum van het nieuwe contract, 1 januari 2024, financiële consequenties. Daarbij is een substantiële prijsverhoging onontkoombaar. De marktprijzen zullen substantieel hoger liggen dan de huidige contractprijs. Los van het feit of er voor een RIC-aanbesteding of voor een traditionele aanbesteding gekozen wordt, moeten we rekening houden met een forse prijsverhoging vanaf 2024.

Mocht, in het worst case-scenario, het plafondbedrag van € 75,00/ton het daadwerkelijke kostenniveau worden, dan spreken we over bijna een verdubbeling van de huidige kosten voor GFT-verwerking. Dat gaat vanaf 2024 doorwerken in de gemeentelijke afvalstoffenheffing. Daar tegenover staat dat innovatie ook kan leiden tot kostenvoordelen (minder hoge stijging van tarieven). *Ter indicatie: in onze gemeente kost GFT-verwerking (los van inzameling) nu ongeveer per jaar (omgerekend ongeveer €per huishouden in de afvalstoffenheffing). Een bijna verdubbeling zou ongeveer een verhoging van € per huishouden in de afvalstoffenheffing betekenen, tot ongeveer € per huishouden totaal.*

De benodigde aanpassing van de ASL-organisatie voor de RIC-begeleiding van GFT wordt nog nader uitgewerkt. Het gaat om een beperkte personele uitbreiding met mogelijk een aanvullend budget voor in te huren gespecialiseerde kennis. Dan praten we over bedragen die - gedeeld door 30 gemeenten - in de marges van de gemeentelijke afvalbegroting op te vangen zijn. *Ter indicatie: een uitbreiding met 0,2 fte bij ASL en een jaarlijks expertise-budget van € 50.000,00 zou voor onze gemeente een jaarlijkse extra uitgave van ongeveer € betekenen.*

HRA en PMD:

Hoewel geen voorstel voorligt over de aanbesteding van HRA en de alternatieve constructie voor PMD, geven we hiervoor vast een doorkijk. Voor HRA staat ons waarschijnlijk ook een prijsverhoging per 2024 te wachten. We verwachten dat de huidige contractprijzen onder de marktprijzen liggen. Een aanbestedingsbesluit over HRA wordt pas in de loop van 2022 verwacht. Dan worden de marktprijzen nader onderzocht.

De voorziene regeling voor PMD per 1 januari 2022 (zie bijlage 2) heeft naar verwachting financieel gezien een min of meer neutraal effect t.o.v. de huidige situatie. Er geldt wel een 'winstwaarschuwing' als gevolg van de aangescherpte landelijke verontreinigingsnormen voor aan te leveren PMD. Meer dan in de huidige situatie kan dat tot - kostbare - afkeuring van PMD-partijen leiden. Het wordt een uitdaging voor gemeenten om de PMD-inzameling zo in te richten dat er substantieel betere kwaliteit PMD aangeleverd wordt dan nu het geval is.

VERVOLGPROCEDURE

De volgende procedure is voorzien:

- 1 april 2021:
Tussentijdse ALV van ASL: gemeenten brengen in of ze het eens zijn met de gekozen lijn van ASL en de daarbij behorende uniforme formats die gebruikt kunnen worden voor het informeren of het raadplegen van de raden.
- Periode tussen 1 april 2021 en 24 juni 2021:
Colleges informeren of raadplegen hun raden over de mandaat-vraagstelling van ASL en de daaraan te koppelen kaders/randvoorwaarden. En tevens over het voorstel dat ASL nog uitwerkt over de PMD-verwerking per 1 januari 2022.
- 24 juni 2021:
Besluitvormende ALV van ASL: gemeenten brengen hun standpunten in bij de ALV, op basis waarvan besluiten worden genomen over ASL-mandaten en daarbij behorende kaders/randvoorwaarden (GFT-aanbesteding). En over de voorstellen voor de PMD-verwerking.

PARTICIPATIE/COMMUNICATIE

De raad werd en wordt van informatie voorzien via ASL-informatieflyers en/of -webinars. Hierover vindt afstemming plaats met de verantwoordelijke wethouders.

Bijlage 1: Visie, uitgangspunten en ambities ASL

Afval Samenwerking Limburg

ASL is een vereniging, opgericht in 2004, waar 30 Limburgse gemeenten (alle gemeenten behalve Mook en Middelaar) lid van zijn. Het bestuur van de ASL bestaat uit een aantal collegeleden van deelnemende gemeenten. Belangrijke besluiten worden door de Algemene Ledenvergadering (ALV) genomen, waar alle gemeenten via een collegelid in vertegenwoordigd zijn. ASL stelt zich ten doel om ingezameld afval op een efficiënte wijze zo verantwoord mogelijk voor het milieu te laten verwerken. ASL zorgt ook voor kennisdeling tussen de leden. En voor belangenbehartiging van de leden bij rijk en branches.

Visie op circulaire aanpak

ASL heeft in 2019 een visie opgesteld voor drie 'circulaire lijnen', die in september 2020 in een ALV van de ASL zijn bekrachtigd:

1. Circulaire aanbesteding. Dit is in dit voorstel actueel.
2. Grondstoffenmanagement. Deze lijn is gericht op het onderzoeken van de circulaire kansen voor een aantal andere afvalstromen zoals oud papier en karton, luiers.
3. Multi-helix samenwerking. Dit 3 behelst het opbouwen van een circulair netwerk. Om een circulaire aanpak van de grond te krijgen, is het van belang de samenwerking met Limburgse bedrijven en instellingen te zoeken. Bijvoorbeeld Chemelot circulaire HUB en onderwijsinstellingen. Op diverse fronten wordt aan die samenwerking gewerkt.

De provincie Limburg onderschrijft de drie circulaire lijnen en heeft substantiële financiële ondersteuning ingebracht voor de opzet en uitwerking van de lijnen.

Uitgangspunten en ambities circulaire aanbesteding

Voor de circulaire aanbesteding heeft de ALV van ASL in september 2020 twee uitgangspunten en vier ambities meegegeven:

- Uitgangspunt 1: een eerlijke en realistische prijs
- Uitgangspunt 2: toekomstbestendig partnerschap
- Ambitie 1: circulaire economie
- Ambitie 2: CO²-reductie
- Ambitie 3: maatschappelijke bijdrage
- Ambitie 4: duurzame gemeenschappen

Met deze uitgangspunten en ambities wordt beoogd het huishoudelijke afval zo duurzaam mogelijk te laten verwerken, terwijl daar een eerlijke en realistische prijs tegenover staat. Er wordt dus niet alleen gestuurd op kostenminimalisatie, aan winst voor mens. Ook aan maatschappij en milieu wordt waarde toegedicht.

Bijlage 2: Aanbesteding HRA en alternatieve regeling PMD

Huishoudelijk Restafval (HRA)

Uit een marktverkenning blijkt dat het voor HRA verstandiger is om op een later moment op een circulaire manier aan te besteden. Er is zicht op kansrijke innovaties maar die hebben meer tijd nodig om zich verder te ontwikkelen. Ook is het provinciale HRA-volume niet zo groot dat alleen op basis daarvan een grootschalige innovatie doorgevoerd kan worden. Daarom vindt besluitvorming over een HRA-aanbesteding medio 2022 plaats (ALV). Dan is er meer zicht op de ontwikkelingen en kan of alsnog een circulaire aanbesteding worden gestart, of gekozen worden om - als tussenstap (voor een beperkt aantal jaren) - traditioneel aan te besteden.

PMD

PMD is een - qua verwerking en financieringsmodel - complexe afvalstroom. De huidige regeling, met de gemeenten in de ketenregierol, kent aanzienlijke financiële risico's. Daarom steekt ASL in overleg met de gemeenten per 1 januari 2022 in op een andere regeling. Ook daarvoor wordt zoveel mogelijk op circulariteit gestuurd, binnen de kaders van de landelijke regelingen. Er zijn diverse alternatieven die de ASL momenteel onderzoekt. In de ALV van ASL van 1 april brengt zal ASL hierover daarover een advies uitbrengen aan de gemeenten. Vervolgens wordt dat ter besluitvorming geagendeerd voor de ALV van 24 juni 2021.

Voor verwerking van PMD bestaat er een landelijke raamovereenkomst³, die opgesteld is door onder andere de VNG en de verpakkingindustrie. De regeling wordt uitgevoerd door het Afvalfonds verpakkingen. Binnen de kaders van die landelijke regeling hebben de Limburgse gemeenten op dit moment een zogeheten 'ketenregierol': de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de gehele keten van inzamelen tot en met vermarkten van PMD en dragen daarbij ook de bijbehorende risico's. Voor deze ketenregierol krijgen de gemeenten een landelijk bepaalde basisvergoeding per uitgesorteerde en vermarkte ton kunststof en per vermarkte ton drankenkartons (voor metalen verpakkingen wordt geen vergoeding verleend). Voor het ketengedeelte opslag, sortering en vermarkting hebben de Limburgse gemeenten een contract met Veolia gesloten. Dat loopt tot 1 januari 2022, met een verlengingsoptie tot 1 januari 2024.

De gemeenten lopen momenteel in de ketenregierol aanzienlijke financiële risico's, onder meer bij een lagere sorteerprestatie en verminderde afzet bij de vermarkting. Ook zijn er bij de contract-uitvoering geschilpunten met Veolia ontstaan. Dit heeft tot een Bodemprocedure met Veolia geleid. Die procedure loopt nog. Einde van 2021 wordt een uitspraak verwacht.

Door de aanzienlijke financiële risico's is het gewenst over te stappen op een andere regeling. De overeenkomst met Veolia kent de mogelijkheid om deze per 31 december 2021 te beëindigen. In de ALV van 24 juni zal ASL aan de gemeenten voorstellen om het contract met Veolia niet meer te verlengen (verlenging zou moeten gebeuren voor 1 juli 2021).

³ De Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029, de opvolger van de oorspronkelijke Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.

Voor een alternatieve regeling kunnen de gemeenten kiezen uit de opties die de landelijke regeling biedt⁴:

1. Bronscheidingsmodel: de gemeente draagt zorg voor de inzameling en draagt daarna het materiaal, en daarmee de regie voor sorteren en vermarkten, over aan het Afvalfonds;
2. Nascheidingsmodel: de gemeente laat bij huishoudens ingezameld restafval nascheiden bij een door of namens Afvalfonds gecontracteerde nascheider.
3. Bronscheidingsmodel voor bepaalde inzamelroutes en het nascheidingsmodel voor andere routes.
4. Ketenregiemodel: de gemeente behoudt indirect de regiefunctie en verzorgt de inzameling, sortering en vermarkting, maar draagt de uitvoering van de sortering en vermarkting over aan een gemeentelijk samenwerkingsverband of organisatie, die afspraken maakt met Afvalfonds, zoals bijvoorbeeld Regie Kunststoffen Nederland bv (RKN; een samenwerkingsverband van inmiddels zo'n 200 gemeenten).

ASL is momenteel in gesprek met het Afvalfonds en met RKN om onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en wat voor de Limburgse gemeenten de beste oplossing is⁵. In de ALV van 1 april 2021 wordt daarover een concreet voorstel gepresenteerd en toegelicht, waarover vervolgens aan de ALV van 24 juni 2021 daarover een voorstel ter besluitvorming wordt voorgelegd.

De verwachting is dat de nieuwe situatie, ten opzichte van de huidige situatie, om en nabij budgetneutraal kan verlopen voor gemeenten. Waarbij wel een belangrijke winstwaarschuwing van toepassing is: de kwaliteitseisen voor aan te leveren PMD zijn landelijk fors aangescherpt tot maximaal 15% verontreiniging in het PMD. Het vervuilingpercentage van PMD van de Limburgse gemeenten ligt momenteel een stuk hoger. Het zal voor de gemeenten een grote uitdaging worden om onder die 15% te komen, anders dreigt kostbare afkeur van partijen PMD.

⁴ ASL heeft eerst verkend of een afspraak gemaakt kon worden met het Afvalfonds en Veolia, waarbij een in Limburg te bouwen sorteerfabriek in beeld zou komen. Het Afvalfonds heeft echter geen overeenstemming met Veolia kunnen bereiken waardoor die mogelijkheid voor Limburg is komen te vervallen.

⁵ Vanuit financieel- en kwaliteitsoogpunt (toegestaan vervuilingpercentage) zal het naar verwachting weinig uitmaken welke keuze de gemeenten maken: voor Afvalfonds of voor een samenwerkingsverband (RKN). Mogelijk dat bij RKN de sturing op circulariteit hoger zal kunnen zijn.